

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2023-2024
Anul de studiu II / Semestrul II

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	de Drept și Științe Sociale
1.3. Departamentul	de Științe Juridice și Administrative
1.4. Domeniul de studii	Științe Juridice
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii/calificarea*	Drept/avocat – 261101, juriconsult – 261102, consilier juridic – 261103.

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Drept financiar și fiscal		2.2. Cod disciplină	DR II 11			
2.3. Titularul activității de curs	Conf. univ. dr. Ioan Lazăr						
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Lect. univ. dr. Bogdan Florea						
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	II	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități- pregătire în sesiune					11

3.7 Total ore studiu individual	69
3.9 Total ore pe semestru	125
3.10 Numărul de credite**	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală curs dotată cu tablă și cu Videoproiector/ Computer, conexiune internet, acces la platforme de învățământ online "Microsoft Teams"
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală curs dotată cu tablă și cu Videoproiector/ Computer, conexiune internet, acces la platforme de învățământ online "Microsoft Teams"

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Utilizarea adecvată a conceptelor, teoriilor, paradigmatelor și metodologiilor din domeniul juridic C2. Aplicarea tehnicilor și instrumentelor specifice domeniului juridic C4. Interpretarea, corelarea și compararea instituțiilor juridice din dreptul național, dreptul european și dreptul altor state
Competențe transversale	-

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea adecvată a abordărilor fundamentale vizând conceptele, teoriile, paradigmele și metodologiile specifice domeniului juridic și cuprinderea într-o structură unitară și coerentă a principalelor teoretizări și a reperelor valorice recunoscute din domeniul dreptului și din domeniile conexe.
7.2 Obiectivele specifice	<p>Descrierea conceptelor, teoriilor, paradigmatelor și metodologiilor utilizate în domeniul juridic</p> <p>Utilizarea limbajului juridic de specialitate, scris și oral, și a instrumentelor de logică juridică pentru explicarea și interpretarea conceptelor și teoriilor specifice domeniului dreptului financiar și fiscal</p> <p>Utilizarea limbajului juridic de specialitate și a unor instrumente de logică juridică, în elaborarea unor argumentări specifice domeniului, în scris și oral</p> <p>Utilizarea limbajului juridic de specialitate pentru evaluarea conceptelor, teoriilor și metodelor consacrate în domeniul juridic</p> <p>Folosirea limbajului juridic de specialitate în elaborarea proiectelor profesionale</p> <p>Definirea și clasificarea teoriilor, paradigmatelor și principiilor utilizate în studiul dreptului</p> <p>Utilizarea conceptelor și teoriilor din domeniul juridic, pentru explicarea și interpretarea textelor de lege (normelor juridice) naționale, europene și internaționale</p> <p>Aplicarea teoriilor, a principiilor și a conceptelor într-un context determinat</p> <p>Analiza datelor preliminare, interpretarea acestora, realizarea de clasificări și a unor delimitări conceptuale</p> <p>Elaborarea unor proiecte profesionale cu utilizarea teoriilor, principiilor și metodelor specifice dreptului</p> <p>Definirea conceptelor și analiza acestora, precum și a metodelor și teoriilor utilizate în interpretarea și compararea instituțiilor din dreptul național, dreptul european și dreptul altor state</p> <p>Interpretarea raportului dintre instituțiile dreptului român și cele ale dreptului european și dreptului altor state prin utilizarea metodelor comparative și interpretative</p> <p>Realizarea de corelații și comparații între instituții ale sistemului de drept național, european și cele ale altor state într-un context determinat, cu utilizarea metodelor și tehnicilor specifice</p> <p>Interpretarea și evaluarea metodelor specifice ce pot fi utilizate pentru determinarea raportului dintre instituțiile dreptului național, ale dreptului european și ale dreptului altor state</p> <p>Elaborarea de proiecte profesionale cu utilizarea metodelor de comparare a legislației naționale, europene și a legislației altor state</p>

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Noțiuni introductive privind finanțele publice. Obiectul și izvoarele dreptului finanțelor publice	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar.</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022;
2. Bugetul de stat	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar.</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022
3. Procedura bugetară	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar.</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022
4. Bugetele locale	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar.</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022
5. Controlul financiar	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar.</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022;
6. Împrumutul și datoria publică	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: 1. I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar.</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022;

7. Noțiuni generale de drept fiscal	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
8. Teoria generală a impozitelor: - impozite; - taxe; - contribuții.	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
9. Impozitele directe: - impozitul pe profit; - impozitul pe veniturile microîntreprinderilor; - impozitul pe venit; - impozitul pe veniturile nerezidenților și pe reprezentanțe; - impozitele și taxele locale.	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
10. Impozitele indirecte: - taxa pe valoarea adăugată ; - accizele;	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
11. Raportul juridic fiscal	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
12. Actul administrativ fiscal	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
13. Stabilirea și colectarea creanțelor fiscale	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
14. Controlul fiscal și contestația împotriva actelor administrative fiscale	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
Bibliografie 1. I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar.</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022 2. I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023. 3. I. Lazăr, <i>Măsurile financiar-fiscale și politica Uniunii Europene în domeniul ajutoarelor de stat</i> , Ed. Hamangiu, 2018 4. I. Lazăr, <i>Jurisdicții administrative în materie financiară</i> , Ed. Universul Juridic, 2011; 5. R. Bufan (coord.), <i>Tratat de drept fiscal. Volumul 1. Teoria generală a dreptului fiscal</i> , Ed. Hamangiu, București, 2016. 6. R. Bufan, J. Malherbe (coord.), <i>Tratat de drept fiscal. Volumul 2. Drept fiscal al Uniunii Europene</i> , Ed. Hamangiu, București, 2018. 7. T. Anghel, <i>Codul de procedură fiscală. Comentariu pe articole</i> , Ed. Hamangiu, București, 2020 8. M. Vizoli, <i>TVA de la A la Z: ghid practic</i> , ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2023, 9. Șvidchi, N., <i>Regimul fiscal al plăților de dobânzi</i> , Ed. Hamangiu, București, 2023; 10. Dobrinescu L., <i>Baza de impozitare a TVA. O abordare juridica si economica</i> , Ed. Solomon, București, 2023; 11. D. Dascălu D., <i>Marile modificări și marile ratări ale Noului Cod de procedură fiscală. Vol. I. Perspectiva dreptului administrativ</i> , Ed. Hamangiu, București, 2023 12. R. Postolache, <i>Drept financiar</i> , ed. a II-a, Ed. C.H. Beck, București, 2014; 13. D. Dascălu, <i>Tratat de contencios fiscal</i> , Ed. Hamangiu, București, 2014; 14. O. Puie, <i>Tratat teoretic și practic de contencios administrativ</i> , vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2015; 15. O. Puie, <i>Tratat teoretic și practic de contencios administrativ</i> , vol. II, Ed. Universul Juridic, București, 2016; 16. A. Fanu-Moca, C.D. Popa, <i>Drept financiar public</i> , Ediția a II-a revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2013; 17. A. Fanu-Moca, <i>Contenciosul fiscal</i> , ed a 2-a Ed. C.H. Beck, București, 2013; 18. S. Gherghina, <i>Drept financiar public.</i> , ed. 3, Ed. Ch. Beck, București, 2023; 19. M. A. Rațiu, <i>Drept financiar public. Drept bugetar</i> , Ed. Ch. Beck, București, 2013;		

20.V. Roș, <i>Drept financiar și fiscal. Curs universitar</i> , Ed. Universul Juridic, București, 2016;		
21.B. Florea, <i>Contractul administrativ ca formă de prestare a serviciilor publice</i> , Ed. Pro Universitaria, București, 2018;		
22.I. Gliga, <i>Drept financiar public</i> , Ed. All, București, 1994.		
8.2. Seminar-laborator	Metode de predare	Observații
1. Noțiuni introductive privind finanțele publice. Obiectul și izvoarele dreptului finanțelor publice	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar.</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022;
2. Bugetul de stat	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar.</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022
3. Procedura bugetară	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar.</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022
4. Bugetele locale	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar.</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022
5. Controlul financiar	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022;
6. Împrumutul și datoria publică	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: 1. I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar.</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022;
7. Noțiuni generale de drept fiscal	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
8. Teoria generală a impozitelor: - impozite; - taxe; - contribuții.	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
9. Impozitele directe: - impozitul pe profit; - impozitul pe veniturile microîntreprinderilor; - impozitul pe venit; - impozitul pe veniturile nerezidenților și pe reprezentanțe; - impozitele și taxele locale.	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
10. Impozitele indirecte: - taxa pe valoarea adăugată ; - accizele;	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
11. Raportul juridic fiscal	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
12. Actul administrativ fiscal	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
13. Stabilirea și colectarea creanțelor fiscale	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
14. Controlul fiscal și contestația împotriva actelor administrative fiscale	Prelegere, discuții 2 ore	Bibliografie: I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.
Bibliografie		
1. I. Lazăr, <i>Dreptul finanțelor publice, Volumul I. Drept bugetar.</i> , Ed. C.H.Beck, București, 2022		
2. I. Lazăr, B. Florea, <i>Dreptul finanțelor publice. Volumul II. Drept fiscal și procedură fiscală</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2023.		
3. I. Lazăr, <i>Măsurile financiar-fiscale și politica Uniunii Europene în domeniul ajutoarelor de stat</i> , Ed. Hamangiu, 2018		
4. I. Lazăr, <i>Jurisdicții administrative în materie financiară</i> , Ed. Universul Juridic, 2011;		

5. R. Bufan (coord.), *Tratat de drept fiscal. Volumul 1. Teoria generală a dreptului fiscal*, Ed. Hamangiu, București, 2016.
6. R. Bufan, J. Malherbe (coord.), *Tratat de drept fiscal. Volumul 2. Drept fiscal al Uniunii Europene*, Ed. Hamangiu, București, 2018.
7. T. Anghel, *Codul de procedură fiscală. Comentariu pe articole*, Ed. Hamangiu, București, 2020
8. M. Vizoli, *TVA de la A la Z: ghid practic*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2023
9. Șvidchi, N., *Regimul fiscal al plăților de dobânzi*, Ed. Hamangiu, București, 2023;
10. Dobrinescu L., *Baza de impozitare a TVA. O abordare juridica si economica*, Ed. Solomon, București, 2023;
11. D. Dascălu D., *Marile modificări și marile ratări ale Noului Cod de procedură fiscală. Vol. I. Perspectiva dreptului administrativ*, Ed. Hamangiu, București, 2023
12. R. Postolache, *Drept financiar*, ed. a II-a, Ed. C.H. Beck, București, 2014;
13. D. Dascălu, *Tratat de contencios fiscal*, Ed. Hamangiu, București, 2014;
14. O. Puie, *Tratat teoretic și practic de contencios administrativ*, vol . I, Ed. Universul Juridic, București, 2015;
15. O. Puie, *Tratat teoretic și practic de contencios administrativ*, vol . II, Ed. Universul Juridic, București, 2016;
16. A. Fanu-Moca, C.D. Popa, *Drept financiar public*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2013;
17. A. Fanu-Moca, *Contenciosul fiscal*, ed a 2-a Ed. C.H. Beck, București, 2013;
18. S. Gherghina, *Drept financiar public*, ed. 3, Ed. Ch. Beck, București, 2022;
19. M. A. Rațiu, *Drept financiar public. Drept bugetar*, Ed. Ch. Beck, București, 2013;
20. V. Roș, *Drept financiar și fiscal. Curs universitar*, Ed. Universul Juridic, București, 2016;
21. B. Florea, *Contractul administrativ ca formă de prestare a serviciilor publice*, Ed. Pro Universitaria, București, 2018;
22. I. Gliga, *Drept financiar public*, Ed. All, București, 1994.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studiul acestei discipline creează oportunitățile de însușire a noțiunilor teoretice care stau la baza desfășurării activității profesionale în cadrul:

- entităților/organizațiilor private și publice care activează în financiar și fiscal;
- profesiunilor liberale: avocați, notari, mediatorii, arbitri .

Viitorii profesioniști în domeniile arătate mai sus vor dobândi competențe în utilizarea și aplicarea conceptelor, principiilor și teoriilor din domeniul juridic financiar și fiscal, pentru identificarea, explicarea și interpretarea normelor juridice naționale, europene și internaționale în rezolvarea unor situații specifice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală (rezolvarea corectă și completă a cerințelor subiectelor de examen)</i>	<i>Examen scris</i>	90%
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs. Verificarea si notarea referatelor realizate de studenți.</i>	<i>Teste pe parcurs Participarea la studiile de caz discutate</i>	10%

10.6 Standard minim de performanță: dovedirea înțelegerii, însușirii și utilizării a cel puțin 50% dintre cunoștințele specifice dreptului financiar și fiscal, respectiv obținerea notei minim 5. Pentru a atinge standarul minim de performanță studenții trebuie să facă dovada însușirii limbajului juridic de specialitate, a teoriilor, principiilor și conceptelor juridice în materia dreptului financiar și fiscal.

Data completării
seminar

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament